URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BIH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI

INSTITUCIJE OMBUDSMENA ZA LJUDSKA PRAVA BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2022. GODINU

Sarajevo, maj 2023. godine

Sadržaj

I MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA 2

1. MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA 2
2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI 4

II IZVJEŠTAJ O REVIZIJI 6

1. PREDMET I CILJ REVIZIJE 6
2. KRITERIJI KORIŠTENI U REVIZIJI 6
3. OCJENA REALIZACIJE PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJA 7
4. PREPORUKE ZA 2022. GODINU (REZIME) 8
5. ORGANIZACIJA I RUKOVOĐENJE 8
6. SISTEM INTERNIH KONTROLA 9
7. BUDŽET INSTITUCIJE OMBUDSMENA ZA 2022. GODINU 10
8. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI 10
   - 8.1. Pregled rashoda i izdataka iz budžeta 10
   - 8.2. Bilans stanja 11
9. ZAPOŠLJAVANJE I STATUS ZAPOSLENIH (ANGAŽOVANIH) OSOBA 11
   - 9.1. Unapređenje 11
   - 9.2. Ugovori o djelu 12
10. JAVNE NABAVKE 13
11. KOMENTARI 14

PRILOZI 14

I MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA

Mišljenje nezavisnog revizora se daje na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Institucije ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Institucija ombudsmena**) koji obuhvataju: bilans stanja na 31.12.2022. godine, pregled prihoda, primitaka i finansiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka iz budžeta, po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, pregled dinamike zapošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja, pregled doznaka iz tekuće rezerve budžeta, za godinu koja završava na taj dan i analizu izvršenja budžeta – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji Institucije ombudsmena prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na 31.12.2022. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI)[1]. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u paragrafu *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Institucije ombudsmena u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizioni dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Odgovornosti rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Institucije ombudsmena je odgovorno za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja na nivou institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonom o finansiranju institucija BiH, Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje,

[1] Međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (ISSAI) dio su Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizionih institucija – IFPP okvira (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), koji čine tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina sačinjeni bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji.

Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije, u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizione postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizione dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizione postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i da li finansijski izvještaji odražavaju transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Sa rukovodstvom komuniciramo u vezi sa, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

U vezi sa revizijom finansijskih izvještaja Institucije ombudsmena za 2022. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Institucije ombudsmena za 2022. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u paragrafu *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Institucije ombudsmena u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizioni dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pažnju na sljedeće:

- *Nedostatke i nepravilnosti u postupcima nabavke kompjuterske opreme i nabavke namještaja i ugradbenih arhivskih ormara (tačka 10. Izvještaja).*

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Institucije ombudsmena je također odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu sa propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizione

dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Institucije ombudsmena, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa relevantnim zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije.

Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 31.05.2023. godine

GENERALNI REVIZOR

Hrvoje Tvrtković, v.r.

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Jasmin Pilica, v.r.

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Ranko Krsman, v.r.

II IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. PREDMET I CILJ REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Institucije ombudsmena za 2022. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome da li su finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate poslovanja. Također, cilj revizije je procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i da li koristi sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkciju interne revizije.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

2. KRITERIJI KORIŠTENI U REVIZIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju uporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2022. godinu[2]
- Zakon o finansiranju institucija BiH
  - Pravilnik o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH
  - Pravilnik o finansijskom izvještavanju institucija BiH
  - Odluke o privremenom finansiranju institucija BiH za 2022. godinu
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavkama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi i podzakonski akti
- Zakon o reviziji institucija BiH
- Zakon o obligacionim odnosima (dio koji se odnosi na ugovore o djelu).

[2] Službeni glasnik BiH, broj: 42/22

3. OCJENA REALIZACIJE PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJA

Ured za reviziju je u izvještaju o finansijskoj reviziji Institucije ombudsmena za 2021. godinu dao pozitivno mišljenje na finansijske izvještaje i pozitivno mišljenje na usklađenost sa zakonima i drugim propisima.

U Izvještaju su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti, nedostataka i slabosti.

Utvrdili smo da je Institucija ombudsmena u 2022. godini od ukupno tri prethodno date preporuke, realizovala jednu, dok dvije nisu realizovane.

U narednoj tabeli (Tabela 1.) prikazan je pregled ocjene realizacije prethodno datih preporuka.

Tabela 1. Detaljan pregled ocjene realizacije prethodno datih preporuka

Br. prep.	Preporuke iz izvještaja za 2021. godinu	Ocjena realizacije u 2022. godini	Status
1.	Institucija ombudsmena je dužna ocjenjivanje rada zaposlenih provoditi u skladu sa relevantnim propisima.	Institucija ombudsmena je izvršila ocjenjivanje zaposlenih za 2022. godinu.	✓
2.	Preporučujemo Instituciji ombudsmena da angažovanje osoba po ugovoru o djelu vrši isključivo za konkretne poslove koji nisu redovni i sistematizovani poslovi.	U 2022. godini je nastavljena praksa angažovanja osoba po osnovu ugovora o djelu na duži vremenski period, za obavljanje poslova koji imaju karakter redovnih i sistematizovanih poslova.	✗
Br. prep.	**Preporuke iz prethodnih izvještaja[3]**	**Ocjena realizacije u 2022. godini**	**Status**
3/2020	Potrebno je prilikom sačinjavanja obrasca za cijenu ponude osigurati da ponuđač za svaki pojedinačni proizvod koji nudi na tržištu definiše zasebnu cijenu.	Prilikom nabavke kompjuterske opreme u obrascu za cijenu ponude ponovo je definisano iskazivanje samo ukupne cijene i pored činjenice da se radi o pojedinačnim proizvodima za koje je potrebno definisati zasebnu cijenu.	✗

Za označavanje statusa preporuka u pogledu njihove realizacije korišteni su sljedeći simboli: ✓ realizovane preporuke, ● preporuke čija je realizacija u toku, ✗ nerealizovane preporuke, ⏸ preporuke koje nisu mogle biti ocijenjene u revidiranom periodu.

[3] Sve preporuke date u izvještajima o obavljenoj finansijskoj reviziji prethodnih godina čija je realizacija bila u toku ili nisu ocijenjene u izvještaju za 2021.godinu

4. PREPORUKE ZA 2022. GODINU (REZIME)

Izvještajem o obavljenoj reviziji za 2022. godinu obuhvaćene su četiri preporuke. Sve četiri preporuke su date zbog utvrđenih neusklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Od ukupnog broja datih preporuka, dvije preporuke se odnose na nepravilnosti, nedostatke i slabosti identifikovane u prethodnim izvještajima, koje nisu otklonjene u 2022. godini, te su, shodno tome, takve preporuke ponovljene u ovom izvještaju.

U tabeli koja slijedi (Tabela 2.) prikazani su podaci o datim preporukama za 2022. godinu (segment revizije, predmet revizije i status), a preporuke su detaljno prezentovane po procesima u izvještaju.

Tabela 2. Preporuke za 2022. godinu

Br. prep.	Tačka izvještaja	Revidirani proces (naslov)	Predmet revizije		Status preporuke[4]	
			Finansijski izvještaji	Usklađenost	Nova preporuka	Ponovljena preporuka
1.	6.	Funkcionisanje sistema internih kontrola		●	●	
2.	9.1.	Unapređenje		●	●	
3.	9.2.	Ugovori o djelu		●		●
4.	10.	Javne nabavke		●		●

5. ORGANIZACIJA I RUKOVOĐENJE

Institucija ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine je nezavisna institucija uspostavljena u cilju promovisanja dobre uprave i vladavine prava, zaštite i sloboda fizičkih i pravnih osoba, garantovanih Ustavom Bosne i Hercegovine, međunarodnim sporazumima i Zakonom o ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine[5].

Unutrašnja organizacija i način rada Institucije ombudsmena utvrđena je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji koji Institucija ombudsmena samostalno donosi. Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji donesen je 2009. godine i isti je kroz godine više puta mijenjan i dopunjavan, čime su se stekli uslovi da se postupi u skladu sa Jedinstvenim pravilima

[4] Status podrazumijeva novu ili ponovljenu preporuku. Nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda su, nakon utvrđenog činjeničnog stanja, ponovljene.
[5] Službeni glasnik BiH, broj 19/02, 35/04, 32/06

za izradu pravnih propisa u institucijama BiH[6]. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji sistematizovana su radna mjesta za 87 izvršilaca (bez tri ombudsmena).

Prema važećem Pravilniku, poslovi i zadaci iz nadležnosti Institucije ombudsmena obavljaju se u okviru organizacionih jedinica u sjedištu institucije u Banjoj Luci, u područnim uredima u Sarajevu, Mostaru, Brčkom i Terenskom uredu u Livnu. Institucijom ombudsmena rukovode tri ombudsmena, od kojih jedan obavlja funkciju predsjedavanja na period od dvije godine. Rukovodstvo institucije imenovano je 2. septembra 2022. godine na mandatni period od šest godina.

6. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Institucija ombudsmena je odgovorna za kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Institucija ombudsmena je sačinila osnovne dokumente (mape poslovnih procesa i Registar rizika) potrebne za uspostavu sistema finansijskog upravljanja i kontrole, postupajući u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH[7] i podzakonskim aktima iz ove oblasti[8]. Radna grupa za finansijsko upravljanje i kontrolu ažurirala je Registar rizika u toku 2022. godine te iste unijela u PIFC aplikaciju[9].
Institucija ombudsmena je sačinila Godišnji izvještaj o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole za 2022. godinu i dostavila ga Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva finansija i trezora BiH. Uvidom u isti konstatovano je da postoji prostor za unapređenje u segmentu sistema po COSO komponentama, a koji se odnosi na rukovođenje i stil upravljanja (na kolegijima se ne raspravlja o ključnim rizicima i kontrolnim mjerama za ublažavanje rizika).

PREPORUKA 1

Potrebno je da Institucija ombudsmena uspostavi sistem redovnog održavanja kolegija najvišeg nivoa upravljanja na kojima bi se raspravljalo o ključnim rizicima i kontrolama u cilju unapređenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

[6] Službeni glasnik BiH, broj 11/05, 58/14, 60/14, 50/17, 70/17 i 10/21
[7] Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13
[8] Priručnik za finansijsko upravljanje i kontrolu i Smjernice za provođenje procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH.
[9] Aplikacija koju je uspostavila Centralna harmonizacijska jedinica Ministarstva finansija i trezora BiH za izvještavanje o sistemu finansiskog upravljanja i kontrole i interne revizije

7. BUDŽET INSTITUCIJE OMBUDSMENA ZA 2022. GODINU

Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2022. godinu, Instituciji ombudsmena su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 2.779.000 KM (tekući izdaci 2.728.000 KM i kapitalni izdaci 51.000 KM). Budžetom je odobreno 65 zaposlenih, a na 31.12.2022. godine u Instituciji ombudsmena je bilo 58 zaposlenih osoba. Prosječan broj zaposlenih u 2022. godini za koje su isplaćene bruto plaće bio je 61.
Institucija ombudsmena je svoje aktivnosti do usvajanja budžeta za 2022. godinu finansirala na osnovu odluka o privremenom finansiranju za prva dva tromjesečja.

Tokom godine Instituciji ombudsmena je odobreno 27.500 KM[10] iz tekuće rezerve tako da je Institucija ombudsmena u 2022. godini raspolagala sredstvima u ukupnom iznosu od 2.806.500 KM, a realizovala je 2.507.480 KM (tekući izdaci 2.456.880 KM i kapitalni izdaci 50.600 KM).

8. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Institucija ombudsmena je sačinila Godišnji finansijski izvještaj za 2022. godinu i dostavila ga nadležnim organima i institucijama u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku.
Analizom bilješki uz finansijske izvještaje može se konstatovati da je Institucija ombudsmena, poštujući Pravilnik o finansijskom izvještavanju, sačinila zabilješku bilansnih pozicija uz bilans stanja, kao i detaljna obrazloženja strukture rashoda i izdataka po svim odobrenim stavkama.

8.1. Pregled rashoda i izdataka iz budžeta

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama-zbirno, u periodu od 1.1. do 31.12.2022. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 2.507.480 KM, što je za 299.020 KM manje u odnosu na rashode odobrene budžetom za 2022. godinu.

Vrijednosno značajni rashodi iz budžeta odnose se na: bruto plaće (1.956.292 KM), naknade troškova zaposlenih (262.115 KM), putne troškove (56.872 KM) i ugovorene i druge posebne usluge (60.971 KM).

Pregled rashoda i izdataka iz budžeta prikazan je u Tabeli I u prilogu Izvještaja.

[10] Odluka Vijeća ministara BiH o odobravanju sredstava tekuće rezerve za isplatu jednokratne novčane pomoći zaposlenim u institucijama Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 4/23)

8.2. Bilans stanja

U bilansu stanja na 31.12.2022. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 128.259 KM. Ukupne obaveze sa izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 420.216 KM.

Značajne stavke bilansa stanja odnose se na neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (123.343 KM) i obaveze prema zaposlenima (222.632 KM) koje su izmirene početkom 2023. godine.

Bilans stanja prikazan je u Tabeli II u prilogu Izvještaja.

9. ZAPOŠLJAVANJE I STATUS ZAPOSLENIH (ANGAŽOVANIH) OSOBA

U okviru ove tačke navedeni su nalazi i informacije u dijelu unapređenja zaposlenih tokom 2022. godine i ugovora o djelu.

9.1. Unapređenje

Institucija ombudsmena je krajem 2022. godine bez raspisivanja javnog oglasa izvršila unapređenje zaposlenog sa radnog mjesta stručnog saradnika za praćenje ostvarivanja građanskih i političkih prava na mjesto šefa kabineta, za tri pozicije višeg ranga u okviru iste stručne spreme, što je suprotno odredbama Zakona o radu u institucijama BiH[11] i Pravilniku o internom premještaju i raspoređivanju zaposlenika u institucijama Bosne i Hercegovine[12]. Članom 4. navedenog pravilnika je definisano da se interni premještaj i raspoređivanje zaposlenika može izvršiti na slično radno mjesto – radno mjesto istog nivoa, kao i na radno mjesto višeg nivoa, u slučaju kada tijelo želi unaprijediti zaposlenika na radno mjesto višeg nivoa, a zaposlenik ispunjava uslove radnog mjesta na koje se premješta. Pod višim, odnosno nižim nivoom radnog mjesta podrazumijeva se radno mjesto prvog narednog višeg, odnosno nižeg ranga istog stepena stručne spreme od radnog mjesta na kojem se zaposlenik trenutno nalazi.

PREPORUKA 2

Institucija ombudsmena je dužna dosljedno se pridržavati odredbi Zakona o radu u institucijama BiH i podzakonskih akata prilikom provođenja zapošljavanja i promjene radnopravnog statusa zaposlenih.

[11] Službeni glasnik BiH, broj 26/04, 07/05, 48/05, 60/10, 32/13 i 93/17

[12] Službeni glasnik BiH, broj 19/12 i 49/13

9.2. Ugovori o djelu

Izdaci po osnovu ugovora o djelu u 2022. godini su realizovani u neto iznosu od 16.391 KM i u odnosu na prethodnu godinu su veći 4.574 KM. Tokom godine putem ugovora o djelu bilo je angažovano 11 izvršilaca. Planirani budžet za ove namjene je iznosio 17.500 KM, a izdaci po ovom osnovu isplaćeni su na mjesečnom nivou u rasponu od 33 KM do 840 KM.

Značajnije naknade (7.800 KM) isplaćene su za angažovanje dvije osobe koje su putem ugovora o djelu obavljale poslove čitavu godinu. U pitanju je zamjena šefice Odsjeka za finansije koja je odsutna zbog dužeg korištenja bolovanja, a obavljala je poslove pripreme, unosa i obrade plaća te unosa podataka u ISFU. Za popunu navedenog radnog mjesta je krajem godine raspisan konkurs, s obzirom na to da je zaposlenica penzionisana u novembru 2022. godine. Pored toga, dvije osobe su angažovane kao zamjena za spremačice na sistematizovanim radnim mjestima u uredima u Sarajevu i Banjoj Luci, za koje je ukupno isplaćena naknada u visini od 2.225 KM.

Iz navedenog možemo konstatovati da se ne radi o kratkoročnom angažovanju i obavljanju jednokratnih, konkretnih poslova za koji se dobije određena naknada, što je ujedno i osnovna karakteristika ugovora o djelu.

Smatramo da je nastavljanje prakse angažovanja osoba po osnovu ugovora o djelu u kontinuitetu neprihvatljivo, posebno imajući u vidu da se radi o javnom sektoru i da nisu zadovoljeni osnovni principi zakonitosti i transparentnosti.

Ostali ugovori o djelu odnose se na usluge lektorisanja i prijevoda na tri jezične varijante, te obavljanje nesistematizovanih poslova čišćenja u uredima u Livnu i Brčkom.

PREPORUKA 3

Preporučujemo Instituciji ombudsmena da angažovanje osoba po ugovoru o djelu vrši isključivo za konkretne poslove koji nisu redovni i sistematizovani poslovi.

10. JAVNE NABAVKE

Institucija ombudsmena je donijela Plan javnih nabavki za 2022. godinu, kako je propisano Zakonom o javnim nabavkama[13].

Prema prezentovanim podacima[14], Institucija ombudsmena je u 2022. godini provela pet postupaka javnih nabavki. Od navedenog broja, provedena su dva konkurentska postupka u vrijednosti od 43.247 KM i tri postupka u skladu sa Aneksom II, u vrijednosti od 23.427 KM. Institucija ombudsmena je putem direktnog sporazuma izvršila nabavke u vrijednosti od 30.317 KM.

Nakon prethodno provedenih postupaka, ukupna vrijednost zaključenih ugovora iznosila je 96.991 KM (53.744 KM iz tekućih izdataka i 43.247 KM iz kapitalnih izdataka).

Revizijom pojedinačnih procedura konstatovani su opći nedostaci kako slijedi:

Procesom revizije, u postupku nabavke kompjuterske opreme (28.650 KM)[15] i nabavke namještaja i ugradbenih arhivskih ormara (14.829 KM), uočeno je da je u obrascima za cijenu ponude kod obje nabavke iskazana samo ukupna cijena ponude i pored činjenice da je članom 5. Uputstva o pripremi modela standardne tenderske dokumentacije i ponuda[16] jasno propisana obaveza iskazivanja jedinice mjere i cijene stavke po jedinici mjere.
Posljedice postupanja Institucije ombudsmena suprotno odredbama pomenutog Uputstva, je ostavljanje prostora ponuđaču da po slobodnoj volji iskaže pojedinačne cijene stavki prilikom isporuke u okviru ukupno ugovorenog iznosa, a time je i onemogućena primjena mehanizma kontrole stvarne/tržišne vrijednosti pojedinačnih stavki u odnosu na zadatu tehničku specifikaciju u tenderskoj dokumentaciji.
Osim navedenog, u proceduri nabavke kompjuterske opreme 23 potencijalna ponuđača su preuzela tendersku dokumentaciju, a dostavljena je samo jedna ponuda. Pri tome je tenderskom dokumentacijom, iako se radi o pet različitih predmeta nabavke u kategoriji kompjuterske opreme, sa detaljno opisanim tehničkim karakteristikama, definisan vrlo kratak rok isporuke (sedam dana od dana potpisivanja ugovora), što je usmjerilo nabavku na one ponuđače koji u datom momentu posjeduju predmetnu robu ili mogu u relativno kratkom roku nabaviti istu i ispoštovati rok isporuke, a što je moglo imati za posljedicu ograničenje konkurencije, a time i dovođenje u pitanje primjene osnovnih principa javnih nabavki.

PREPORUKA 4

Institucija ombudsmena je dužna prilikom sačinjavanja obrasca za cijenu ponude osigurati da ponuđač za svaku pojedinačnu stavku, koja je definisana u tenderskoj dokumentaciji, navede jedinicu mjere i cijenu stavke po jedinici mjere.

[13] Službeni glasnik BiH, broj 39/14 i 59/22

[14] Podaci iz tabelarnih pregleda sačinjenih za potrebe revizije.

[15] Iznosi su bez PDV-a

[16] Službeni glasnik BiH broj: 90/14

11. KOMENTARI

Institucija ombudsmena u ostavljenom roku nije dostavila komentare na Nacrt izvještaja o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2022. godinu, tako da ovaj Izvještaj predstavlja konačan izvještaj bez korekcija u odnosu na Nacrt izvještaja o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2022. godinu.

Reviziju u Instituciji ombudsmena za 2022. godinu obavili su: Nevena Bugarin - viši revizor za finansijsku reviziju (vođa tima), Osman Paćuka - samostalni revizor za finansijsku reviziju (član tima) i Helena Grbavac – mlađi revizor za finansijsku reviziju (član tima).

Vođa tima za finansijsku reviziju

Nevena Bugarin, v.r.

Rukovodilac Odjela za finansijsku reviziju

Miro Galić, v.r.

Rukovodilac Odjela za razvoj, metodologiju i kontrolu kvaliteta finansijske revizije

Nedžad Hajtić, v.r.

Broj: 02-16-1-715/23

Prilozi

Tabela I - Pregled rashoda budžeta za 2022. godinu
Tabela II - Bilans stanja na 31.12.2022. godine
Tabela III - Pregled prihoda i primitaka za 2022. godinu
Izjava o odgovornostima rukovodstva

Tabela I

Pregled rashoda budžeta za 2022. godinu

Institucija ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine

Tabela I

Opis	Odobreni budžet	Usklađivanja budžeta	Ukupni budžet	Izvršenje budžeta	Procenat (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Tekući izdaci	**2.728.000**	**27.500**	**2.755.500**	**2.456.880**	**89**
Bruto plaće i naknade	2.146.000	0	2.146.000	1.956.292	**91**
Naknade troškova zaposlenih	278.000	27.500	305.500	262.115	**86**
Putni troškovi	75.000	0	75.000	56.872	**76**
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	52.000	0	52.000	39.988	**77**
Izdaci za energiju i komunalne usluge	7.000	0	7.000	4.616	**66**
Nabavka materijala	33.000	0	33.000	31.607	**96**
Izdaci za usluge prijevoza i goriva	23.000	0	23.000	15.662	**68**
Unajmljivanje imovine i opreme	13.000	0	13.000	12.800	**98**
Izdaci za tekuće održavanje	26.000	0	26.000	11.441	**44**
Izdaci za osiguranje	6.000	0	6.000	4.516	**75**
Ugovorene i druge posebne usluge	69.000	0	69.000	60.971	**88**
2. Kapitalni izdaci	**51.000**	**0**	**51.000**	**50.600**	**99**
Nabavka zemljišta	0	0	0	0	
Nabavka građevina	0	0	0	0	
Nabavka opreme	51.000	0	51.000	50.600	**99**
Nabavka ostalih stalnih sredstava	0	0	0		
Rekonstrukcija i investiciono održavanje	0	0	0	0	
3. Tekući grantovi	**0**	**0**	**0**	**0**	
	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
4. Budžet-neposredna potrošnja (1+2+3)	**2.779.000**	**27.500**	**2.806.500**	**2.507.480**	**89**
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	**0**	**0**	**0**	**0**	
	0	0	0	0	
6. Novčane donacije	**0**	**0**	**0**	**0**	
	0	0	0	0	
7. Programi posebne namjene	**0**	**0**	**0**	**0**	
	0	0	0	0	
8. Ukupno (4+5+6+7)	**2.779.000**	**27.500**	**2.806.500**	**2.507.480**	**89**

Rukovodstvo je Pregled rashoda budžeta po ekonomskim kategorijama odobrilo 24.02.2023. godine.

Predsjedavajuća ombudsmenka BiH
dr. Jasminka Džumhur

Tabela II

Bilans stanja na 31.12.2022. godine

Institucija ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine

Tabela II

Opis	31.12.2022.	31.12.2021.	Procenat (2/3*100)
1	2	3	4
1.Gotovina, krat.potraživanja, razgraničenja i zalihe	**4.916**	**6.084**	**81**
Novčana sredstva	0	0	
Kratkoročna potraživanja	4.916	6.084	**81**
Kratkoročni plasmani	0	0	
Interni finansijski odnosi	0	0	
Zalihe	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	0	0	
2. Stalna sredstva	**123.343**	**114.722**	**108**
Stalna sredstva	740.128	694.090	**107**
Ispravka vrijednosti	616.785	579.368	**106**
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	123.343	114.722	**108**
Dugoročni plasmani	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
UKUPNO AKTIVA (1+2)	**128.259**	**120.806**	**106**
3. Kratkoročne obaveze i razgraničenja	**296.873**	**200.636**	**148**
Kratkoročne tekuće obaveze	74.241	24.841	**299**
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	
Obaveze prema zaposlenima	222.632	175.795	**127**
Interni finansijski odnosi	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	0	0	
4. Dugoročne obaveze i razgraničenja	**0**	**0**	
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	
Ostale dugoročne obaveze	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
5. Izvori sredstava	**123.343**	**114.722**	**108**
Izvori sredstava	123.343	114.722	**108**
Ostali izvori sredstava	0	0	
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	**420.216**	**315.358**	**133**

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stav 4., napomenuto je da bilans stanja budžetskih korisnika **neće biti uravnotežen** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilans stanja koji radi Ministarstvo finansija i trezora na nivou Budžeta institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežen.

Rukovodstvo je Bilans stanja odobrilo 24.02. 2023. godine.

Predsjedavajuća ombudsmenka BiH
dr. Jasminka Džumhur

Tabela III

Pregled prihoda i primitaka za 2022. godinu

Institucija ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine

Tabela III

Opis	Planirani iznos	Izmjene i dopune	Ukupno planirani iznos	Ostvareni iznos	Procenat (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Neporezni prihodi	**0**	**0**	**0**	**398**	
Prihodi od preduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	0	0	398	
Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga	0	0	0	0	
Novčane kazne (neporezne prirode)	0	0	0	0	
2. Tekući transferi i donacije	**0**	**0**	**0**	**0**	
Primljeni tekući transferi od stranih vlada i međunarodnih organizacija - donacije iz inostranstva	0	0	0	0	
Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	0	0	0	0	
Domaće donacije	0	0	0	0	
3. Kapitalni primici	**0**	**0**	**0**	**0**	
Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	0	
Primici od finansijske imovine	0	0	0	0	
Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
4. Ukupni prihodi i primici (1+2+3)	**0**	**0**	**0**	**398**	

Rukovodstvo je Pregled prihoda i primitaka po ekonomskim kategorijama odobrilo 24.02.2023. godine

Predsjedavajuća ombudsmenka BiH
dr. Jasminka Džumhur

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizionih institucija (ISSAI 2580) predviđa da revizor treba da dobije odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja saglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvještavanja, te da je odobrilo finansijske izvještaje.

Rukovodstvo **Institucije ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Institucija ombudsmena) dužno je da osigura da finansijski izvještaji za 2022. godinu budu izrađeni u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12, 32/13 i 38/22), Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 25/15 i 91/17) i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija Bosne i Hercegovine (protokol Ministarstva finansija i trezora BiH, broj 01-08-02-1-1515-1/15, od 4.2.2015. godine). Rukovodstvo je također obavezno da postupa u skladu sa Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2022. godinu (Službeni glasnik BiH, broj 42/22) i pratećim uputstvima, objašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijski izvještaji daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Institucije ombudsmena.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvještaja odgovornosti rukovodstva obuhvataju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sistem internih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost sa zakonima i drugim propisima;
- da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijski izvještaji sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja budžeta, kao i podatke o sistemu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa tako i za preduzimanje odgovarajućih mjera da bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, 02.03.2023. godine

Ombudsmen BiH

dr. Jasminka Džumhur